

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΡΣΑΚΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΑΤΡΩΝ

20/10/2021

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αγ. Παρασκευής 26504 Πλατάνι, Ρίον
τηλ.: 2610-990350, Εσωτ.: 507
e-Mail: bibl-p@arsakeio.gr
www.arsakeio.gr

Δημήτρης Νικολόπουλος

Η 28^η Οκτωβρίου του 1940 για παιδιά

Το Έπος του 1940 - Ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος και η Γερμανική
Εισβολή, (1940 - 1941)

" Ο Μεγάλος περίπατος του Πέτρου "

(για πρωτοποριακή προσέγγιση του εμβληματικού μυθιστορήματος της Άλκης Ζέη, διασκευασμένο ως graphic novel/comics από την Αγγελική Δαρλάση και εικονογράφηση του Δημήτρη Μαστώρου, 2020)

27 Οκτωβρίου 1940: Θα τη θυμάται αυτή τη μέρα ο Πέτρος γιατί πέθανε το τριζόνι του. Θα τη θυμάται γιατί την επομένη ακούει τη φωνή της μητέρας του να του λέει πως ξέσπασε πόλεμος. Όταν οι Ιταλοί έφτασαν στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέτρος ήταν εννιά χρονών, είχε μια χελώνα για κατοικίδιο και γνώριζε τον πόλεμο μόνο μέσα από τα βιβλία. Τώρα όμως τον βιώνει κάθε μέρα, μαζί με τους γονείς του, τον παππού του και τη μεγαλύτερη αδελφή του, την Αντιγόνη, αρχίζοντας έναν μεγάλο περίπατο - μια βόλτα στην Αθήνα της Κατοχής, στα δύσκολα εκείνα χρόνια της πείνας, των συσσιτίων, του φόβου, των διωγμών, αλλά και της Αντίστασης στους κατακτητές.

Με φόντο την Αθήνα της Κατοχής καταγράφεται η σταδιακή πορεία ενός εννιάχρονου αγοριού προς την «ενηλικίωση». Μια «ενηλικίωση» που θα έρθει πολύ πριν από τη βιολογική σε καθεστώς πολέμου. Και χαρακτηρίζεται από σταδιακές συνειδητοποιήσεις που υπό συνθήκες ειρήνης θα καθυστερούσαν, θα έρχονταν ομαλά, θα χωνεύονταν με ένα φυσιολογικό ρυθμό. Σε συνθήκες Κατοχής, όμως, η Ιστορία εξελίσσεται με άλματα και ο χαρακτήρας του παιδιού διαμορφώνεται βίαια κι απότομα, με πόνο, τραύματα, απανωτές ήττες αλλά και σημαντικές προσωπικές νίκες. Τέτοιες νίκες είναι οι σταδιακές καταρρεύσεις των μύθων και η σταδιακή αντικατάστασή τους από τις γνώσεις και τις εμπειρίες.

Ο Πέτρος σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής «μεγαλώνει» με ταχείς ρυθμούς και μαθαίνει διαρκώς πράγματα για τη ζωή, τους ανθρώπους, τον χαρακτήρα, την αξιοπρέπεια, την οικογένεια, την ελευθερία, την αντίσταση. Καλείται να

The first panel shows a man lying down, looking distressed, with a speech bubble saying "ΠΕΙΝΑ...".

The second panel shows a group of people gathered around a table. A man with a beard says, "ΟΡΙΣΤΕ! ΝΙΚΟ ΤΑΥΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ...". A woman responds, "ΚΑΙ ΦΩΜ!".

The third panel shows a man sitting at a table, looking sad, with a speech bubble saying "ΜΗ ΕΠΙΧΕΤΑΙ ΚΙ ΕΜΕΝΑ ΝΑ ΠΟΛΙΤΕΟ 'ΠΕΙΝΑ...'!".

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΔΩ ΜΕΡΕΣ ΤΕΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΟΜΒΑΡΔΗΜΟΙ ΔΕ ΣΤΑΜΑΤΑΝΕ!

ΝΙΣΕ ΚΑΙ ΚΑΙΤΕΡΑΙ ΟΙΣ Ο ΠΕΡΑΝΕ!

ΑΡΑΓΕ ΝΑ'ΝΑΙ ΚΑΝΑ Ο ΣΟΣΤΡΗΣ;

ΠΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΜΑΜΑ ΤΩ ΣΕΝ ΓΕΙΩΝΙΑ ΝΑ ΠΑΡΩΝ ΜΕΣ ΤΕΝΕΚΕ /ΑΔΙ

ΕΜΕΙ ΤΩΣ ΕΒΡΑΙΟΣ ΕΑ ΜΑΣ ΕΚΟΤΕΣΑΝ ΟΛΩΣ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ!

ΤΟ ΗΕΡΕΣ ΝΙΣΕ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΑ ΤΗΣ ΠΙΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

ΝΑΙ, ΜΑ ΤΟ'ΧΑ ΕΞΕΛΕΙ.

ΑΝ ΓΙΣΤΕ ΝΙΚΗΣΑΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΣΥΜΦΕΡΕΣ ΝΑ ΚΡΗΝΑΜΕ ΤΗ ΠΥΛ;

ΦΥΣΙΚΑ!

ΕΙΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ! ΚΡΑΥΡΑ ΑΓ' ΟΛΩΣ!

iii

τα όσα συμβαίνουν πρώτα μακριά από αυτόν και προοδευτικά, όλο και πιο κοντά του, στους γείτονες, στους φίλους, στην οικογένειά του, αποτυπώνεται η διαρκής επιδείνωση της ζωής των Αθηναίων, ο αγώνας για επιβίωση υπό καθεστώς Κατοχής, η προδοσία και η σκληρότητα αλλά και η αλληλεγγύη και η ανθρωπιά, ο θάνατος που ζυγώνει αλλά και η ζωή που θριαμβεύει.

Ειδικότερα, εξιστορούνται σημαντικά γεγονότα: οι νίκες του ελληνικού στρατού, η κατάρρευση του μετώπου με την εισβολή των γερμανικών ναζιστικών δυνάμεων, η επιστροφή των Ελλήνων στρατιωτών, η Κατοχή, η μεγάλη πείνα του χειμώνα '41-42, η Αντίσταση, τα συσσίτια, οι διαδηλώσεις και η απελευθέρωση της Αθήνας. Γεγονότα που ο Πέτρος τα ζει και αναπόφευκτα τον σημαδεύουν.

Η φτώχεια, η πείνα, ο φόβος, η ανελευθερία, οι αρρώστιες, οι νεκροί στη μέση του δρόμου, η ναζιστική αγριότητα, οι δωσίλογοι και οι εκμεταλλευτές γίνονται εφιάλτης για τον Πέτρο που δεν παύει να είναι παιδί. Αλλά ένα παιδί που, όπως όλα τα παιδιά της εποχής, μεγάλωσαν πριν την ώρα τους. Και πήραν μαθήματα ζωής από την αντίσταση, τις διαμαρτυρίες, τις διαδηλώσεις, τις προκηρύξεις, τα συνθήματα στους τοίχους, το ΕΑΜ, τις ειδήσεις για τις νίκες του Κόκκινου Στρατού, την ανυπακοή χωρίς να υπολογίζονται οι συνέπειες και το τίμημα απέναντι στους ναζί και στους ντόπιους συνεργάτες τους.

Κι έτσι ο Πέτρος θα καταφέρει να μείνει ζωντανός μέχρι την πολυπόθητη ημέρα της Απελευθέρωσης της Αθήνας, εντελώς διαφορετικός όμως από το παιδί της έναρξης του πολέμου. Δεν είναι, πλέον, εκείνο το μικρό αγοράκι που ήταν στην αρχή της ιστορίας, έχει αλλάξει τόσο εξωτερικά όσο κι εσωτερικά, κι «είναι άντρας πια, δεκατριώ χρονών!»

Και θα ξεχυθεί χαμογελαστός στους δρόμους για έναν πραγματικά Μεγάλο Περίπατο στην ελεύθερη και αδούλωτη Ζωή.

Κι όσο κι αν ο Μεγάλος περίπατος του Πέτρου είναι μια ιστορία που μας μιλάει για πόλεμο και φασισμό και τα επώδυνα και τραγικά αποτελέσματά τους στις ζωές των ανθρώπων, άλλο τόσο είναι μια βαθιά αντιπολεμική ιστορία που μιλάει για την αξία της ανθρώπινης ζωής, την ανάγκη να αγωνίζεσαι για τα ιδανικά σου, τη φιλία, την αγάπη, τον έρωτα, την ειρήνη, τη δημοκρατία, την ελευθερία..